

Neda Benk. *Metka Sitar.* Lina Den.
Kaliopa Dimitrovska Andrews. Alenka Kocuvan Polutnik. Marjetica Potrč.
Eta Sadar Breznik. Judita Skalar. Jelka Solmajer.

Metka Sitar

Ljutomer, 1951

Dr. Metka Sitar je leta 1976 diplomirala na ljubljanski Fakulteti za arhitekturo pod mentorstvom prof. Edvarda Ravnikarja z nalogo *Stanje in težnje v osrednjem prostoru Slovenskih goric*. Sodelovanje s profesorji je botrovalo povabilu v inovativni Studio MSSV, kjer je sodelovala z grafičnim oblikovalcem Matjažem Vipotnikom.

Med letoma 1976 in 1989 je delovala v kolektivu Sektorja za prostorsko planiranje v sklopu Zavoda RS za družbeno planiranje, v biroju Marlesa ter v biroju Projekt MR inženiring v Mariboru. Leta 1977 se je odločila za podiplomski specialistični študij na Kraljevi danski akademiji likovnih umetnosti in leto kasneje študij na arhitekturnem oddelku zaključila z nalogo *Nizka zgoščena stanovanjska zazidava*. To področje je bilo kasneje rdeča nit njenega projektantskega dela kariere. Zaradi gospodarske krize se je dr. Sitar odzvala povabilu avstrijskih kolegov in se pridružila graškemu biroju Gruppe 3 in kasneje biroju AB Nussmueller kot vodja projektov. Leta 1998 je doktorski študij na Tehniški univerzi v Gradcu zaključila z disertacijo *Možnosti in omejitve usmerjanja procesov razpršene gradnje*, kar je botrovalo vabilu za vrnitev v Slovenijo in tako je leta 1999 postala vodja sektorja in kasneje svetovalka vlade za državno prostorsko planiranje na Uradu RS za prostorsko planiranje Ministrstva za okolje in prostor v Ljubljani.

Leta 2000 je bila povabljen na takratno Fakulteto za gradbeništvo Univerze v Mariboru za vodjo priprave novega arhitekturnega programa ter kot docentka prevzela novoustanovljeno katedro za izvedbo predmetov s področij arhitekture in urbanističnega načrtovanja. Leta 2007 je dr. Sitar postala predstojnica novega študijskega programa Arhitektura 1. stopnje in Katedre za arhitekturo.

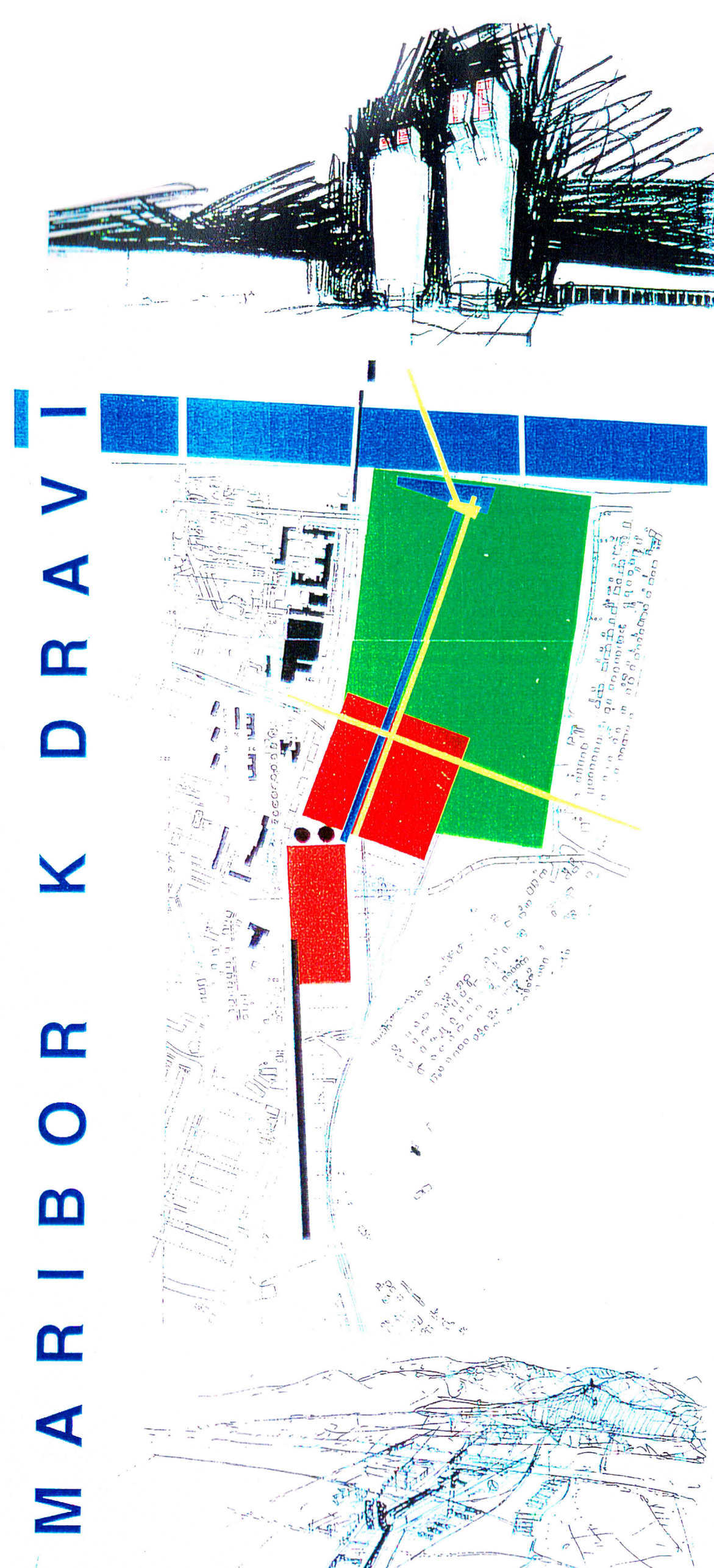
Dr. Metka Sitar graduated from the Faculty of Architecture in Ljubljana in 1976 under the mentorship of Professor Edvard Ravnikar with the thesis *The situation and trends in the central area of Slovenian gorges*. Working with professors certainly led to her being invited to the exceptionally innovative Studio MSSV, where she gained experience cooperating with graphic designer Matjaž Vipotnik over a number of years.

Between 1976 and 1989, she worked at the Spatial Planning Department within the Institute of Social Planning of the Republic of Slovenia, in the Marles office and in the Projekt MR inženiring office in Maribor. In 1977 she decided to pursue postgraduate specialist studies at the Royal Danish Academy of Fine Arts, and successfully defended her thesis *Low Dense Housing Construction* a year later at the Department of Architecture. This exact field remained her recurring topic throughout her design career. Due to the economic crisis, dr. Sitar responded to an invitation from Austrian colleagues and joined the Graz office Gruppe 3 and later AB Nussmueller as project manager. In addition to her work, she also prepared a doctoral dissertation at the Technical University Graz. In 1998 she completed her dissertation with the dissertation *Possibilities and Limitations of Directing Dispersed Construction Processes*, this topic brought her back to Slovenia as she was made Head of the National Spatial Planning Division at the Office of the Republic of Slovenia for Spatial Planning, Ministry of the Environment and Spatial Planning in Ljubljana.

In 2000, she was invited to the Faculty of Civil Engineering to run courses in architecture and urban and spatial planning for their students. In 2007, Dr Sitar was named Head of the new study programme 1st Cycle Architecture and of the Chair of Architecture.

Dela (izbor) / Works (selection)

- Republiški urbanistično-arhitekturni natečaj Idejno programski načrti rastočih atrijskih in vrstnih hiš v soseski S-27 Pekre / National urban design and architecture competition outline plans for growing atrium and terraced houses in the S-27 Pekre neighborhood, soavtor / co-author Projekta Inženiring Ptuj, 1982
- Elaborat *Programske smernice za oblikovanje nove družine hiš* / Report of *Programming guidelines for creating a new typology of houses*, soavtorstvo / co-author Ivan Fak, 1986
- Izvedeni projekt Stanovanjska zazidava / Realization of Housing unit Kressgasse, Graz/Strassgang (Gruppe 3), soavtor / co-author AB Nussmueller, vodja projekta / project lead, 1994
- Izvedeni projekt Stanovanjska zazidava / Realization of Housing unit Lieboch III "Manninger", (Gruppe 3), soavtor / co-author AB Nussmueller, vodja projekta / project lead, 1994
- Izvedeni projekt: Stanovanjska zazidava / Realization of Housing unit Baiernstrasse, Graz-Eggenberg (Gruppe 3) soavtor / co-author AB Nussmueller, vodja projekta / project lead, 1994
- Izvedeni projekt: Vrstne hiše / Realization of Housing unit Parschlung, (Gruppe 3), soavtor / co-authore AB Nussmueller, vodja projekta / project lead, 1994
- Izvedeni projekt: Stanovanjska zazidava/ Realization of Housing St. Marein, soavtor / co-author AB Nussmueller, vodja projekta / project lead, 1997
- Mednarodni urbanistično arhitekturni natečaj / International urban design and architecture competition Center Drava, 3. nagrada / 3rd award, soavtor / co-author AB Nussmueller, 1997
- Elaborat *Strateške usmeritve za razvoj stanovanjske gradnje v Mestni občini Maribor* / Report of *Strategic Guidelines for the Development of Housing Construction in the Municipality of Maribor*, soavtorji / co-authors Vanja Skalicky Klemenčič in Marko Klemenčič, 2018
- Nagrada častna članica ZAPS / ZAPS Honourable member award, skupaj z arhitekti / together with architects Borisom Podrecco, Bogdanom Reichenbergom, Urošem Lobnikom in Jankom Zadravcem, 2021

Maribor k Dravi, 1997

Urbanistično arhitekturni natečaj Center Drava je predstavljal enega prvih mednarodnih natečajev v Mariboru. Dr. Metka Sitar je sodelovala v ekipi Arhitekturnega biroja Nussmueller iz Gradca, ki je prejela 3. nagrado. Rešitev izpostavlja prostorski dialog izbranega območja na desnem bregu Drave s starim mestnim jedrom na drugi strani reke. V skladu z razpisnimi pogoji predvideva širitev zazidave proti jugu z velikimi rezervami prostih površin, ki nudijo možnosti za prostorski razvoj v prihodnjih desetletjih z upoštevanjem širšega regionalnega konteksta. Glavni moto urbanistično arhitekturne rešitve Maribor k Dravi se odraža v povezavi s starim mestnim jedrom in brvi za pešce preko reke. Obrežje reke se ohranja nepozidano z idejo oblikovanja mestnega parka, ki sega vse do novega kongresnega in sejemskega centra in oblikuje novo urbano območje z dvojnostjo stolpov kot simbolom novih mestnih vrat.

Študentska delavnica KPD, 2017

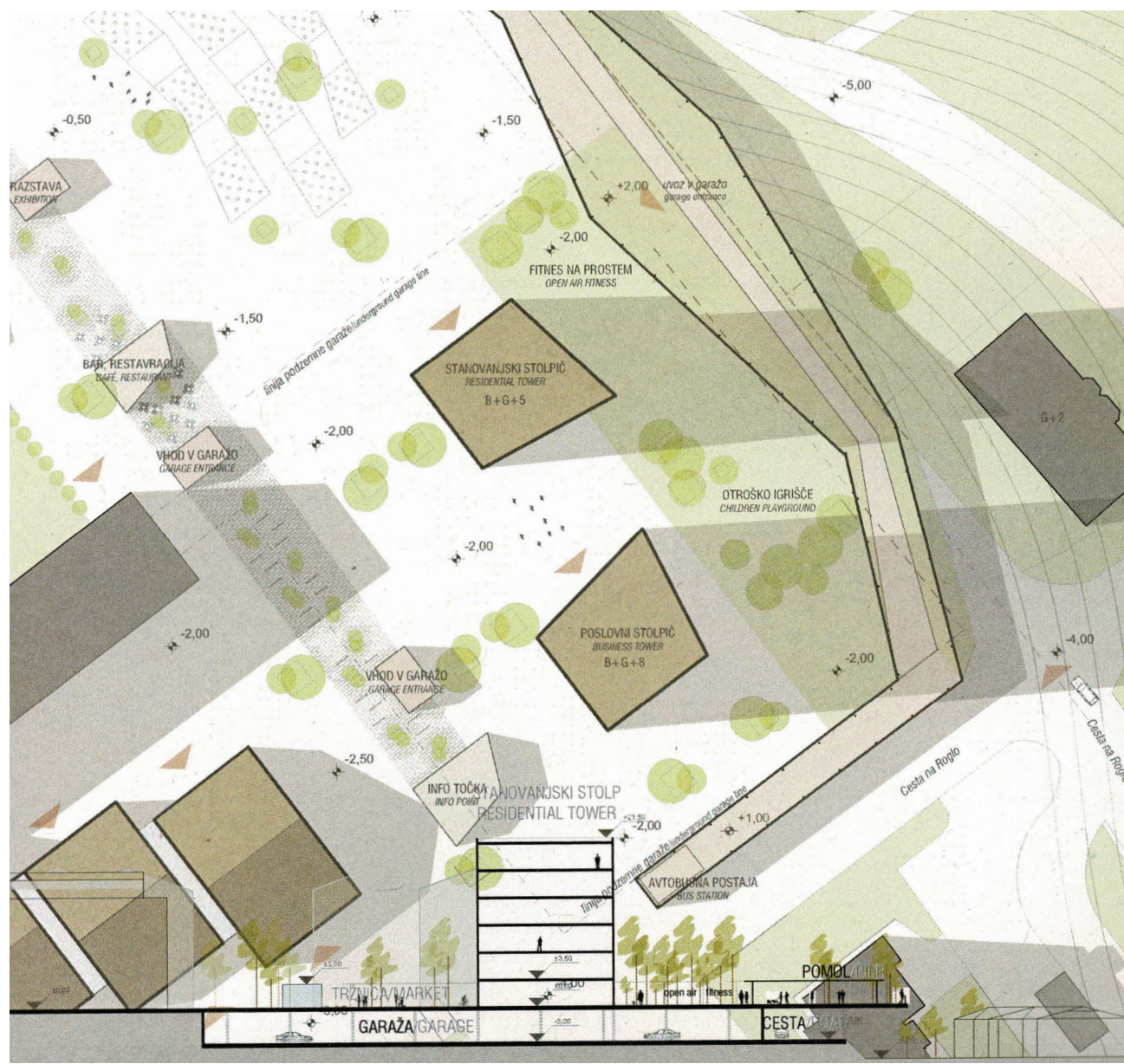
Seminar je dr. Sitar vodila z dr. Natašo Šprah in Wernerjem Nussmuellerjem. Študentje so se ukvarjali s spremembo namembnosti in urejanjem okolice nekdanjega kazensko-popravnega doma v novo rabo: Kulturni center Maribor. Dr. Sitar je študente usmerjala v obravnavo širšega območja, ki je izrazito odmaknjeno in nepovezano z mestnim središčem. Eden od ciljev je bila tudi regeneracija degradiranega prostora z vključevanjem novih vsebin tako znotraj same stavbe kot v odprtem prostoru. Med seminarjem so se s študenti odpravili tudi v bližnji Gradec na ogled referenčnih primerov reševanja in oživljanja opuščenih stavb.

Urbane prihodnosti, 2008

Bibliografija dr. Sitar izkazuje številne znanstvene objave in udeležbe na mednarodnih konferencah, vodenje in sodelovanje v domačih in mednarodnih programih in elaboratih, študijah. Urbane prihodnosti je znanstvena monografija v slovenskem in angleškem jeziku. Dr. Sitar je kot strokovna urednica monografije k pisanju povabila mednarodno uveljavljeno interdisciplinarno ekipo domačih in tujih strokovnjakov, ki so v samostojnih poglavjih prispevali poglobljene analize in konkretne rešitve z vidika demografskih sprememb, razpršenosti poselitve in drugih značilnih prostorskih pojavov ob upoštevanju dejavnikov sodobnega časa.

Študentska delavnica Zreče Center, 2015/2016

Pri podajanju znanja je dr. Sitar ubrala skandinavski način in spodbujala lastno razumevanje arhitekture. S svojo subtilnostjo do prostorskih vrednot je študentom uspela v razmišljanje vtakati sporočilo o odgovornosti arhitekta do sveta, v katerega posega. Stremela je k reševanju konkretnih prostorskih nalog s poudarki na revitalizaciji obstoječih zazidav in vzpostavljanju dialoga za doseganje ravnovesja v rabi prostora po meri človeka v skladu z načeli trajnostnega razvoja. Projekt Zreče Center, je bil usmerjen k reševanju aktualnih potreb naselja in širšega območja, ki ga je v določenih razvojnih obdobjih zaznamoval specifični razvoj industrije in turizma ter iskanje identitete mesta Zreče. stihijsko razraščanje tkiva, ki pogosto preglaši potrebe prebivalcev ter z vnašanjem prostorskega reda ponudili možnosti za zvišanje kvalitete bivanja prebivalcev mesta.

Viri / Sources: Zasebni arhiv Metke Sitar, publikacija *Zreče Center*, publikacija *Prebujanje spečega velikana*, obe publikaciji izdani pri Univerzitetni založbi Univerze Maribor; arhiv biroja AB Nussmueller; *Urbane prihodnosti*, Univerzitetna založba Univerze Maribor, takratna Fakulteta za gradbeništvo Maribor / Metka Sitar's personal archive, publication *Zreče Center* and *Awakening of the Sleeping Giant* by The University of Maribor; archive of AB Nussmueller office; *Urban Futures*, University of Maribor Publishing House of then Faculty of Civil Engineering Maribor.

Besedilo / Text: Nuša Zupanc

V ospredje: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja